

Programma 31ste STEENTIJD(mid)DAG 6 februari 2021

Vanwege de (corona)omstandigheden is dit jaar gekozen voor een digitale steentijdmiddag. Vanaf 13 uur zal er live een viertal lezingen te volgen zijn via de website van het Rijksmuseum van Oudheden. U kunt zich daar ook inschrijven om deze lezingen bij te wonen.

Zie daarvoor: <https://www.rmo.nl/steentijddag2021>

Off klik direct op de link:

<https://rijksmuseum-van-oudheden.webinargeek.com/digitale-steentijddag-2021>

De organisatie beraadt zich nog of het mogelijk is om tussen de lezingen of na de dag een digitaal samenzijn in te lassen in één of meer breakout room(s). Daarover volgt bericht. Vanzelfsprekend hopen we u weer allemaal in levende lijve te zien op **zaterdag 5 februari 2022!**

Houdt u s.v.p. de website en de steentijddagpagina in de gaten voor eventuele wijzigingen ivm. de veranderende regels aangaande de pandemie.

Blijf gezond!

De steentijddagorganisatie (Luc Amkreutz, Bjørn Smit, Daan Raemaekers, Marie-France van Oorsouw, Roy Machiels en Hans Peeters).

VOORLOPIG PROGRAMMA van de 31ste (digitale) STEENTIJD(mid)DAG

13:00 Introductie

13:15 – 13:45 **Hans Peeters** Doggerland boven water

13:45 – 14:15 **Daan Raemaekers** Leven langs de kreek. Vindplaatsen in de Swifterbant-regio (c. 4300-4000 voor Chr.)

14:45 – 15:15 Pauze (mogelijk digitaal in break-out room)

15:15 – 15:30 **Canan Cakirlar** Titel volgt

15:30 – 16:00 **Karsten Wentink** Op reis in de Late Steentijd.

16:00 Afsluiting (met daarna eventueel digitaal in break-out room)

ABSTRACTS

Hans Peeters Doggerland boven water

De afgelopen jaren zijn tijdens de Steentijddag verschillende verhalen gehouden over prehistorische vondsten uit de Noordzee. Door de inzet van vele verzamelaars is het aantal vondsten enorm gegroeid. Dat leidde het vorig jaar tot het indienen van een onderzoeksvoorstel bij NWO, in het kader van het programma 'Archeologie telt!', als onderdeel van de Nationale Wetenschapsagenda. En met succes! Met een subsidie van zo'n 675.000 euro zijn we in de gelegenheid om de komende vijf jaar uitgebreid onderzoek te doen naar archeologische resten uit het laat-paleolithicum en mesolithicum. We willen inzicht krijgen in genetische en anatomische relaties en kenmerken van de mens, hun dieet en het gebruik van grondstoffen, de productie en het gebruik van werktuigen van bot, gewei en (vuur)steen. Ook richten we ons op het landschap, dat door zeespiegelstijging drastisch is veranderd na het laatste glaciële maximum, veranderingen die van invloed zijn geweest op

het doen en laten van de jager-verzamelaars die dit gebied (Doggerland) bewoonden. In deze lezing meer hierover!

Een mesolithische kernbijl van het strand (foto Donny Chrispijn)

Benen pijlpunten en speerpunten uit Doggerland (foto RMO)

Daan Raemaekers Leven langs de kreek. Vindplaatsen in de Swifterbant-regio (c. 4300-4000 voor Chr.)

In 1962 troffen medewerkers van de Rijksdienst voor de IJsselmeerpolders potscherven aan in een net aangelegde sloot in Oostelijk Flevoland – de eerste vonden in een gebied dat sindsdien een archeologische schatkamer bleek te zijn. In deze lezing staan de jager-verzamelaar-boeren van Swifterbant centraal, maar nu eens niet als fase in het verhaal over de verspreiding, datering en fasering van het boerenbestaan, maar als mensen die hun dagelijkse leven leidden zonder het besef dat zij voor ons een hoofdstuk in een verhaal zouden worden.

Daan Raemaekers bij een Swifterbant-opgraving (foto Raemaekers)

Canan Cakirlar Titel volgt

Karsten Wentink Op reis in de Late Steentijd.

Het eind van de steentijd wordt letterlijk gemarkeerd door grafheuvels. Door heel noordwest Europa vinden we zelfs vandaag de dag nog duizenden grafheuvels. Maar wie werden er in deze grafheuvels begraven? Lange tijd was de gedachte dat dit de lokale elites waren, strijders die met wapens begraven werden, maar was dat wel zo?

Het blijkt dat gedurende het Laat Neolithicum mensen op een zeer gestandaardiseerde manier, met een vaste set objecten werden begraven. Wat was de functie en betekenis van deze objecten, en waarom werden mensen zo uniform behandeld?

Op basis van een biografische analyse van de grafgiften wordt een nieuwe en alternatieve interpretatie gepresenteerd. Een interpretatie waarin de rol van reizen, gastheerschap en een wijd verbreid drankritueel centraal staan. Daarnaast blijkt dat deze graven verbonden zijn met andere depositie patronen, waarbij specifieke dingen op specifieke plekken in het landschap werden gedeponerd.

Karsten Wentink met zijn proefschrift 'Stereotype' (foto Wentink)

Het klokbekergraf van Lunteren (foto RMO)